

AGRARISCHE OPLEIDINGEN

→ HOGESCHOOL HAS DEN BOSCH

Exacte vakken in praktijk brengen

Jessica Yan (20) uit Vleuten zit in het tweede jaar van de vierjarige opleiding Voedingsmiddelentechnologie aan Hogeschool HAS Den Bosch. Voedingsmiddelentechnologen ontwikkelen voeding, bedenken ingrediënten, waken over de kwaliteit van levensmiddelen en ontwikkelen apparatuur.

FOTO OLAF SMIT

Door Petra Frans

Waarom heb je voor deze studie gekozen?

“Op de havo merkte ik al dat ik bètavakken erg leuk vind. Tijdens de studie Voedingsmiddelentechnologie kun je vakken als scheikunde, wiskunde en biologie echt toepassen, terwijl je in het voortgezet onderwijs wat zweveriger, theoretischer bezig bent. Je leert nu vooral wanneer en waarom je deze exacte vakken nodig hebt en dat spreekt mij erg aan.”

Wat heb je met voeding?

“Door het veranderen van een stap in het proces of het nemen van een ander ingrediënt bij een bepaald recept, kan een heel ander product ontstaan. Ik vind

het interessant hoe dit in zijn werk gaat. Voeding is heel divers, maar toch heeft het maar één doel: consumptie. Het is een basisbehoefte van mensen, maar tegenwoordig ook een bepaalde luxe die men zich kan veroorloven, zoals snacks.”

Wat leer je allemaal?

“Van alles over voeding. Zo kregen we in het eerste jaar Voedingsleer, waarbij je veel opsteekt over voedingswaarden en andere basisbegrippen. Ik heb zojuist een blok Kwaliteit gehad. Daarin staat het waarborgen van de kwaliteit van levensmiddelen centraal. Het gaat daarbij om zaken als hoe je voedselbesmetting kunt voorkomen en de invloed van machines op de kwaliteit. Een ander vak is Proceskunde, daarbij werk je met machines. Je leert dan bijvoorbeeld hoe het proces verloopt van het indikken van appelsap tot diksap. De achterliggende gedachte is dat je producten ontwikkelt met zo min mogelijk verlies.”

Wat vind je het leukst aan de opleiding?

“Dat die heel divers is. Je kunt je al snel specialiseren binnen de opleiding, maar je kunt het ook breed houden als je dat wilt.”

Je hebt al een stage achter de rug. Hoe was dat?

“Ik heb stage gelopen bij Honig, tegenwoordig Heinz, in Nijmegen. Ik heb daar onder meer kwaliteitsmetingen gedaan. Ik merkte dat je er veel van de studie in de praktijk kon toepassen. Bepaalde kennis had ik er juist weer niet direct nodig; we krijgen op de opleiding Statistiek, maar alle berekeningen werden automatisch uitgevoerd door een druk op de knop na het invoeren van de gegevens in een computer.”

Wat vind je van de HAS als opleidingsinstituut?

“Ik vind het op de HAS heel gezellig. De school is niet te groot, zodat er genoeg persoonlijke aandacht is voor iedereen. Als je ergens iets meer over wilt weten, dan wordt er een uurtje extra voor je uitgetrokken. Je bent er beslist geen nummer.”

Zou je de studie aan anderen aanbevelen?

“Zeker. Voedingsmiddelentechnologie is misschien een niet zo voor de hand liggende keuze; veel mensen kennen de opleiding niet, terwijl voedingsleer toch al een oud gegeven is. Het is een leuke opleiding om te doen wanneer je van exacte vakken houdt en die graag in de praktijk wilt brengen.”

Over HAS Den Bosch

Een krachtig kenniscentrum in de agri- en foodbusiness en de groene omgeving. Zo kan HAS Den Bosch het best worden omschreven. Met 1500 voltijdstudenten en 300 deeltijdstudenten kun je HAS Den Bosch een kleine hogeschool noemen. Maar wel een uiterst marktgerichte hogeschool, waar ondernemen en ondernemerschap hoog in het vaandel staan. Op zaterdag 14 maart of zaterdag 6 juni kun jij zelf een kijkje nemen op Hogeschool HAS Den Bosch tijdens de open dagen. Meer info? www.hasdenbosch.nl

→ PTC+ MANAGEMENTTRAINING MELKVEEHOUDERIJ

Gewoon **doen!**

Onder het motto 'Zet een kop op je mbo-opleiding' organiseren PTC+ Oenkerk en Hogeschool Van Hall Larenstein in Leeuwarden de Managementtraining Melkveehouderij (MTM).

Door Alice van Ginkel

Speciaal voor mas'ers die (bijna) klaar zijn met hun vierjarige opleiding Veehouderij, en die zo snel mogelijk in de agrarische sector aan de slag willen. Voor iedereen die graag nog meer wil

leren, maar die nog eens drie jaar naar school gaan gewoon te lang vindt. Daarnaast is de MTM ook geschikt voor deelnemers met een gelijkwaardige opleiding of van gelijkwaardig niveau.

Het is zeker geen 'makkie', maar alles wat je leert is praktisch toepasbaar en je zit niet de hele week in de schoolbanken. Je leert bijvoorbeeld dingen op het gebied van veevoeding en gezondheidszorg, maar ook praktische dingen zoals zelf insemineren en controleren op drachtigheid. De opleiding wordt gegeven bij PTC+ in Oenkerk en Van Hall in Leeuwarden. Kosten: 2.995 euro, inclusief lesmateriaal. In augustus gaat de training van start en als alles goed

Wel een vakman, geen

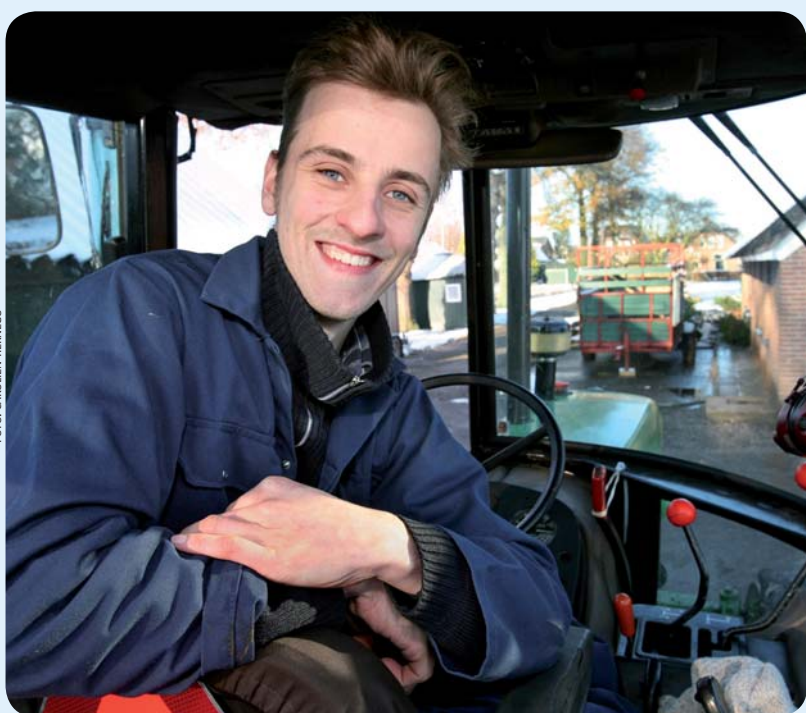

FOTO: CAROLLEN TIERNICO

"Het klinkt misschien gek, maar tijdens de opleiding heb ik mezelf leren kennen." Aan het woord is Teunis Tichelaar (24) uit Elburg. Via de bedrijfsverzorging werkt hij op een bedrijf met 110 melkkoeien. Teunis volgde vorig winterseizoen de Managementtraining Melkveehouderij, kortweg de MTM.

Teunis heeft geen bedrijf thuis, maar er stroomt wel degelijk boerenbloed door zijn aderen. Daarom ging hij ook naar de las en later naar de mas. Maar die mas vond hij veel te theoretisch. Na twee jaar stopte hij ermee, hij ging bij boeren aan de slag. Grote bedrijven in de polder, en later als bedrijfsleider bij het lagekostenbedrijf van de Waiboerhoeve in Lelystad. Toen daar de laatste koeien vertrokken, begon Teunis aan de MTM in Oenkerk. "Ik had een hele mooie baan bij de Waiboerhoeve. Maar ik merkte dat ik als bedrijfsleider toch tegen dingen aanliep waar ik meer over wilde weten. Administratie en boekhouding bijvoorbeeld," verklaart Teunis zijn keuze.

Hij heeft er geen moment spijt van gehad. "Het was een pittige opleiding. We hebben heel wat verslagen moeten schrijven en de theorielessen in Leeuwarden vond ik best moeilijk. Maar het belangrijkste is dat ze je aan het denken

gaat, heb je je diploma op zak voordat de eerste snee gemaaid moet worden. Wil je meer weten over deze opleiding? Kom dan op 12 februari naar de voorlichtingsdag bij Van Hall Larenstein in Leeuwarden. Kijken op www.ptcplus.com kan natuurlijk ook, of neem contact op met Frans van Loenen van PTC+ (tel. 058-2543700, e-mail: F.vanLoenen@ptcplus.com). Hij kan je alles over de Managementtraining Melkveehouderij vertellen. ←

FOTO: INGRID ZIEVERINK

Praktijk thuis toepassen

Gerwin Wennink (22) uit Eibergen (Gld) had het al helemaal uitgestippeld. Eerst de mas en dan nog drie jaar naar de has. Maar halverwege de mas wist hij het wel: laat die has maar zitten. Want nog drie jaar leren, daar had hij helemaal geen zin in. En dus zocht Gerwin een vervolgopleiding die meer praktisch bood. En die niet zo lang duurde. Die opleiding, die vond hij. In september vorig jaar startte hij met de Managementtraining Melkveehouderij in Oenkerk, in april dit jaar had hij zijn diploma al op zak.

Kosten: zo'n 3.000 euro voor de opleiding, plus kosten voor huisvesting in de buurt van Oenkerk. En helaas geen studiefinanciering, omdat het een particuliere opleiding is. Veel geld, maar wat Gerwin betreft is het het dubbel en dwars waard. Hij is erg te spreken over de opleiding van PTC+ en Hogeschool Van Hall Larenstein. "Ik heb er veel van opgestoken, vooral omdat je in Oenkerk de praktijk meteen achter de theorie aan krijgt. Zo hadden we een keer les van een dierenarts over de geboorte van een kalf. Precies op dat moment kalfde er een koe en het was nog een zware verlossing ook. Op die manier leer je het best hoe je de theorie in praktijk moet brengen."

Natuurlijk waren er ook lessen die hij liever had overgeslagen. Nederlandse taal en spelling bijvoorbeeld, of computerles. "Daar kwamen we niet voor. De meeste jongens weten best hoe ze met Word en Excel om moeten gaan. En spelling... dat was misschien wel nodig, maar we kwamen voor melkveepraktijk."

Nu is Gerwin zo'n vier dagen per week ZZP'er. Melkveehouders kunnen hem inhuren, in de tijd die overblijft werkt hij op het bedrijf van zijn vader en opa. Ze melken zo'n veertig koeien, maar Gerwin heeft grote plannen. Op den duur zal hij het bedrijf voortzetten met zijn vader en wil hij drie keer zoveel koeien gaan melken. Desnoods in Drenthe of Groningen, want de bebouwde kom van Eibergen ligt strak tegen hun bedrijf aan.

Het allerleukst van de Managementtraining Melkveehouderij vond hij de bedrijfsbezoeken bij zijn klasgenoten. "Dat was heel leerzaam, want je ziet heel veel verschillende bedrijven. Zo doe je nog eens ideeën op die je weer op je eigen bedrijf toe kunt passen."

En natuurlijk staat hij te springen om alle nieuwe dingen die hij heeft geleerd thuis in praktijk te brengen. "Gelukkig staat mijn vader daar wel voor open." ←

manager

zetten. Wat ben je voor iemand en welk type bedrijf past bij jou? Daar heb ik heel veel aan gehad."

Zo kwam Teunis er achter dat hij een echte vakman is, en geen manager. Hij wil het liefst met de beesten bezig zijn. "Ik heb op grote bedrijven gewerkt, maar die schaalvergroting spreekt me niet zo aan. En hoewel ik er eerst niks van moest hebben, zou ik nu best biologisch willen boeren." Zijn grote droom is een koppel koeien melken in een natuurgebied. Volgend jaar komt die droom al een stapje dichterbij. Dan gaat hij met zijn vrouw in het Drentse Valthermond wonen, zijn schapen verhuizen mee. De eerste contacten met Staatsbosbeheer zijn gelegd, nu gaat hij het plan verder uitwerken.

Ondertussen heeft hij in zijn dagelijks werk veel profijt van alles wat hij geleerd heeft in Oenkerk. "Ik denk meer na over dingen en ik reken meer uit. De boer bij wie ik werk, is een stal aan het bouwen en hij wil nu graag mijn ideeën horen, bijvoorbeeld over de looplijnen in de stal."

Teunis kan de Management Training Melkveehouderij aanbevelen aan iedereen die na de mas twijfelt tussen werken en verder leren. "Doe nou maar gewoon de MTM. Je steekt in een half jaar tijd meer op dan tijdens de hele has bij elkaar." ←

AGRARISCHE OPLEI

EDUDELT COLLEGE

Kies jouw wereld!

Animal Friends, Good Food, Mighty Machines, Dynamic Design, Outdoor Life. Dat zijn de 'werelden' waarbinnen je op het Edudelta College een mbo-opleiding kunt volgen. Houd je van dieren? Dan kies je voor de wereld **Animal Friends**. Wil je de akkerbouw, fruitteelt, tuinbouw of veehouderij in, dan belandt je in **Good Food**. Toch meer met loonwerk? **Mighty Machines**. Bloembinden of interieurontwerpen? **Dynamic Design**. En wie hovenier wil worden, gaat voor **Outdoor Life**.

FOTO'S WWW.GROENDEWISJIS.COM

Het Edudelta College heeft een breed scala aan opleidingen in de agrarische en groene sector. De meest populaire wereld is Animal Friends, weten cursuscoördinator Jeroen van Drie en teamleider Arno Versteeg van Edudelta uit eigen ervaring. "Dat is de kurk waarop onze school drijft. Paardenhouderij en dierverzorging zijn erg in trek. Met dieren werken is natuurlijk ook erg leuk. Naast verzorging van dieren, voeding, gezondheid en huisvesting leren we de studenten ook omgaan met klanten en krijgen ze vakken als economie en administratie." Medewerker in een dierenpeciaalzaak of asiel, dierenartsassistente, managementmedewerker of instructeur zijn beroepen waarin je als 'Animal Friend' kunt gaan werken. Jeroen: "Maar we hebben ook een student gehad die nu met zeeleeuwen werkt in een dierentuin."

Baangarantie

De wereld Good Food sluit het meest aan bij de primaire sector. Opleidingen die bij deze wereld horen zijn veehouderij, akkerbouw, fruitteelt en glastuinbouw. "Als jongeren voor zo'n opleiding kiezen, zijn ze na school zo aan het werk", is Arno stellig. "Dit zijn echt opleidingen met baangarantie." Good Food biedt niet alleen mogelijkheden voor jongeren die thuis het boerenbedrijf willen overnemen. "Bij bedrijven zitten ze ook te springen om goede mbo'ers. Bijvoorbeeld om adviseur te worden bij een mengvoerb企业 of gewasbeschermingsmiddelenfirma." Wie meer met trekkers en techniek heeft, kiest voor Mighty Machines. Zoals de naam al aangeeft, leer je hier met groot materieel omgaan. Arno: "We leiden hierin zo breed mogelijk op. Naast omgaan met machines om te zaaien, oogsten, combineren en ploegen leren de studenten ook een stukje onderhoud en halen ze hun VCA-papier, heftruckcertificaat, spuitlicentie en leren ze lassen." Jeroen vult aan: "Trekkerrijden is leuk als je 16 jaar bent, maar ben je 25 en kun je nog steeds alleen maar trekkerrijden, dan ben je te duur voor de loonwerker."

Groen

Bij Dynamic Design horen de opleidingen Bloembinden, Groene Detailhandel en Art of Design. Arno: "Bij

Bloembinden groeien we mee met de trend dat het meer gaat om de decoraties dan het bloemen verkopen." "Het is sowieso meer dan alleen een bloemetje op de juiste plaats steken", wil Jeroen even kwijt. "In Art of Design komen ook standbouw, binnenhuisarchitectuur, etalages inrichten en fotografie aan bod. Die opleiding is nu twee jaar bezig en erg populair. Hier zitten ook de echte creatievelingen. Je pikt ze er zo uit in de kantine." Wie niet zozeer met bloemen maar met groter groen bezig wil zijn, komt terecht in Outdoor Life. "Met een diploma kun je aan de slag als hovenier, in de groenvoorziening of als medewerker van waterschappen of Staatsbosbeheer", somt Arno op. Ook deze opleiding is breder getrokken dan alleen 'groen'. Jeroen: "De tuin is een woonkamer geworden. Bij een tuin aanleggen hoort ook bestraten, houtbewerking en verlichting plaatsen."

Gewoon leuk

De brede basis die studenten op het Edudelta College meekrijgen, is een grote kracht, stellen Jeroen en Arno. Net als de kleinschaligheid van de school. "Er zitten in totaal negenhonderd leerlingen op drie locaties. Daardoor is er nog veel persoonlijk contact en gezelligheid. Edudelta is gewoon een leuke school." ←

Over Edudelta

Het Edudelta College heeft drie locaties: Barendrecht, Goes en Middelhamnis. De school biedt opleidingen op vmbo en mbo-niveau. Ook als je al aan het werk bent, kun je je kennis laten bijspijkeren door cursussen en trainingen te volgen bij Edudelta Contract. Voorbeelden zijn bedrijfshulpverlening, VCA, spuitlicentie, trekkerrijbewijs, veilig werken met kettingzaag of bosmaaier, avondopleidingen hovenier of bloemschikken en nog veel meer. ←

Kijk voor meer informatie over Edudelta en het aanbod van opleidingen en cursussen op www.edudelta.nl.

‘Je kunt alle kanten op’

Ron Coppens (20) is tweedejaars student Veehouderij aan de Stoas Hogeschool in Dronten. Afwisselend zit hij op school en staat hij voor de klas. Die combinatie van theorie en praktijk spreekt hem aan. Net zoals het feit dat je na de opleiding net zo makkelijk leraar wordt als het bedrijfsleven inrolt.

“Ik kom uit Vinkel in Brabant. Wij hebben geen agrarisch bedrijf thuis, toch heeft de landbouw me altijd getrokken. Ik heb de mas gevolgd en wilde daarna verder leren. Stoas Hogeschool sprak me aan omdat je met een diploma op zak zowel het onderwijs als het bedrijfsleven in kunt. Je houdt beide mogelijkheden open. Dat is een groot voordeel.”

Gezellig Dronten

“In Den Bosch zit ook een locatie van Stoas

Hogeschool, maar daar is geen opleiding Veehouderij. Daarom zit ik nu op kamers in Dronten. Stoas Hogeschool is een kleine school en iedereen kent elkaar, dat is prettig. Ook ben ik voorzitter van agrarische studentenvereniging USRA, een gezellige club die heel wat leven in de brouwerij brengt.

Ik ga twee dagen in de week naar school en loop twee dagen in de week stage. Dan sta ik voor de klas bij AOC De Groene Welle in Zwolle. Het is mooi dat ik op deze manier kennis kan over-

FOTO: CAROLINE TIERNICO

dragen aan jongens uit de sector. Begin dit jaar kwam er zelfs een baan op me af: lesgeven in veehouderij op een aantal mbo's in Oost-Nederland. Dat doe ik er nu één dag in de week bij.”

Praktijkjongen

“Hartstikke leuk, lesgeven, maar ik ben toch ook wel een echte praktijkjongen. Het bedrijfsleven trekt ook. Misschien word ik wel vertegenwoordiger van veevoeder, adviseur of bedrijfsleider: dat kan allemaal met deze opleiding!”

‘Verbindingen leggen tussen stad en platteland’

In september is de nieuwe opleiding Natuur & Communicatie van start gegaan. De tien Stoas-studenten die de opleiding volgen, zijn super enthousiast. Maar wat houdt dat nu precies in, Natuur & Communicatie? Docent Martien Hontelez legt uit.

“Wij leiden mensen op die verbindingen kunnen leggen tussen de groene omgeving en mensen die gebruik maken van die omgeving. Denk maar aan een boswachter. Dat is een vrij traditioneel beroep, maar met deze opleiding kun je ook voorlichter worden bij een natuur-beherende organisatie, projectleider van groene evenementen, reisleider of natuurgids en nog veel meer. En je kunt, zoals met elke Stoas-opleiding, leraar worden.”

Vakken

“Je leert hoe de natuur in Nederland in elkaar zit. Kennis van ecosystemen, landschappen, planten en dieren zijn belangrijke uitgangspunten. Ook krijg je een stukje omgevings-

psychologie: waarom verbetert het welzijn van mensen in een groene omgeving?

Bij natuurfilosofie wordt behandeld hoe de mens door de eeuwen heen naar de natuur heeft gekeken en er mee omgegaan is. En natuurlijk leer je veel over communicatie.”

Brede horizon

“Je kunt voor deze opleiding kiezen als je graag een brug wilt slaan tussen stad en platteland, boeren en burgers. Je leert veel over de natuur, maar Natuur & Communicatie is breder: het gaat ook over recreëren en werken in het landelijk gebied. De doelgroep is breed. We hebben ook heel verschillende studenten: de één is een echte natuurfreak, terwijl een ander jaagt. Die tegenstellingen zijn juist leuk: dat verbreedt je horizon.”

Voorlichtingsdagen

Wil jij meer weten over Stoas Hogeschool en haar opleidingen? Neem dan eens een kijkje op www.stoashogeschool.nl of kom naar één van de voorlichtingsdagen!

Den Bosch

Donderdag 15 januari: 18.30 - 21.30 uur
Zaterdag 14 maart: 10.00 - 14.00 uur
Zaterdag 6 juni: 10.00 - 14.00 uur

Dronten

Vrijdag 23 januari: 13.30 - 16.30 uur
Zaterdag 7 maart: 10.00 - 14.00 uur
Donderdag 23 april: 15.00 - 20.00 uur

Adresgegevens:

Locatie Den Bosch:
Onderwijsboulevard 221,
5223 DE, Den Bosch
Locatie Dronten:
Agripark Oost 2,
8251 KH, Dronten

→ VAN HALL LARENSTEIN

Wat doe je als je liever werkt dan naar school gaat, maar na een paar jaar meewerken op het melkveebedrijf thuis erachter komt dat je toch meer kennis kunt gebruiken? Het overkwam **Auke Tseard Jongbloed** (23). Hij ging terug naar school en volgt nu de verkorte deeltijd hbo-opleiding Ondernemerschap aan Van Hall Larenstein in Leeuwarden. “Het is een mooie combinatie om naast het werk op het bedrijf wat bij te leren.”

Betere ondernemer door meer kennis

Door Marije Wenneke

Van jongs af aan weet Auke Tseard Jongbloed dat hij later het ouderlijk melkveebedrijf in Wytgaard (Fr.) over wil nemen. Hij volgt de mavo, de havo en begint aan een hbo-opleiding dier en veehouderij. En dan is de koek op. Na anderhalf jaar stopt Auke ermee. “Ik ging liever werken dan naar school.

Bovendien lagen een aantal vakken zoals chemie en statistiek me gewoon niet.”

Zo gezegd, zo gedaan. Thuis tussen de honderd melkkoeien maakt Auke zich nuttig. Maar hij merkt al snel dat het toch weer begint te kriebelen. “Ik wilde meer leren. De bedrijven

worden steeds groter en je moet als ondernemer steeds meer weten om mee te kunnen.” Hij volgt de éénjarige Management Training Melkveehouderij, een praktijkopleiding van Van Hall Larenstein en PTC+.

Nog is Auke's honger naar kennis niet gestild. “Door het opdoen van meer kennis, word ik een betere ondernemer”, zo zegt hij. Maar vier jaar naar school om een hbo-opleiding te volgen, trekt hem helemaal niet. Bovendien is hij sinds mei vennoot van het melkveebedrijf thuis en ligt daar ook werk op hem te wachten.

AD Ondernemerschap

De oplossing komt in de vorm van een nieuwe opleiding aan Van Hall Larenstein in Leeuwarden: Associate Degree Ondernemerschap. Met deze verkorte opleiding (twee jaar lang één dag in de week naar school) krijg je aan het einde van de rit toch een hbo-diploma. Auke hoort bij de eerste lichting studenten, die in februari is begonnen. Ze zijn met zijn achten: melkveehouders en akkerbouwers uit Friesland, Groningen en Drenthe. Het bevalt

AD Ondernemerschap: wat en voor wie?

Associate Degree (AD) Ondernemerschap is een kort opleidingsprogramma op hbo-niveau. De opleiding wordt in deeltijd (een dag per week naar school) gegeven en duurt twee jaar.

Ze is bedoeld voor (jonge) ondernemers met een afgeronde mbo-opleiding, die al enkele jaren werkervaring hebben, bijvoorbeeld op het agrarisch bedrijf thuis.

De rode draad die door de opleiding heen loopt is het coachingstraject, dat gericht is op ontwikkeling van ondernemerscompetenties. Bij de start van de opleiding wordt een ondernemerstest gedaan waarin kennis, houding, vaardigheden/kwaliteiten en persoonskenmerken een rol spelen. Aan de hand van de uitslag van de test worden gesprekken gehouden, die uitmonden in een persoonlijk ontwikkelingsstraject waarvan oefeningen en trainingen deel uitmaken. Er wordt gewerkt aan een persoonlijk ontwikkelingsplan, dat uiteindelijk leidt tot het maken van een ondernemersplan voor het eigen bedrijf.

Tijdens de opleiding zijn de student-ondernemers echte ‘sparringpartners’ van elkaar. Niet alleen in persoonlijke ontwikkeling, ook met betrekking tot elkaars unieke bedrijfssituatie. De eigen bedrijfsomstandigheden spelen tijdens diverse studiemomenten een rol, bijvoorbeeld wanneer de studenten elkaars ‘spiegelbaar’ zijn.

De opleiding start elk jaar in februari. Op donderdag 8 januari is er een voorlichtingsdag over AD Ondernemerschap. ←

Kijk voor meer info op www.vanhall-larenstein.nl of bel telefoonnummer 058-2846100.

Cor Kwakernaak kan je alles over AD Ondernemerschap vertellen: 058-2846125 of Cor.Kwakernaak@wur.nl.

FOTO ALEX J. DE HAAN

‘Met trekkerrijden alleen kom je er niet’

Kor de Jonge (27) heeft een aantal technische opleidingen op zak. Maar als maat in het akkerbouwbedrijf thuis in het Groningse Wildervank wil hij graag meer inzicht krijgen in landbouw en ondernemerschap. “De techniek ken ik wel, nu de rest nog.”

Kor de Jonge heeft een druk leven. Vier dagen in de week werkt hij als servicemonteur in de aardappeltechniek. De andere dagen van de week helpt hij mee op het ouderlijk akkerbouwbedrijf. En dan gaat hij ook nog eens één dag per week naar school. Het is wel eens aanpoten, geeft Kor grif toe. Maar hij heeft nog geen moment spijt gehad dat hij in februari is begonnen met de opleiding AD Ondernemerschap aan Van Hall Larenstein in Leeuwarden.

Inzicht krijgen

“Verstand van techniek heb ik wel”, vertelt Kor. “Ik heb mts Werktuigbouwkunde gedaan en ook nog een tweejarige opleiding landbouwtechniek in Apeldoorn. Omdat ik met mijn vader en broer in maatschap zit, wil ik meer inzicht krijgen in de landbouw. Er wordt steeds meer ondernemerschap gevraagd tegenwoordig. Met alleen trekkerrijden kom je er niet meer. Als boer krijg je ook te maken met administratie, wet- en regelgeving en marketing: van dat soort dingen wil ik meer leren.”

Het was wel even wennen om na vijf jaar werken weer in de schoolbanken te zitten, maar over de opleiding is Kor enthousiast. “Het is echt een opleiding voor mensen die de intentie hebben om een landbouwbedrijf over te nemen, maar nog wat kennis van het ondernemerschap missen.”

De Groningse akkerbouwer heeft in dit eerste jaar al heel wat opgestoken. “Je wordt echt klaargestoomd om ondernemer te worden en krijgt het inzicht in de sector dat je daarbij nodig hebt. Ik denk bovendien dat de kennis die je opdoet, veel breder toepasbaar is dan alleen in het boerenbedrijf. We hebben bijvoorbeeld al management gehad. Die kennis zou ik ook kunnen toepassen in het bedrijf waar ik nu werk.”

Dat komt Kor goed van pas, want het is nog niet helemaal zeker dat hij later akkerbouwer wordt. Op dit moment zit hij samen met zijn vader en broer in maatschap. “We moeten nog even kijken wat we doen als pa 65 jaar wordt. Eigenlijk is het bedrijf te klein om er met zijn tweeën van te leven.”

Studie

Onder de acht ondernemers die de opleiding volgen, zijn zes melkveehouders en twee – waaronder Kor – akkerbouwers. Het is echter allerm minst zo dat er minder aandacht is voor akkerbouw dan voor melkveehouderij, aldus Kor. “Ze maken alle opdrachten in tweevoud: één toegespitst op de akkerbouw één op de melkveehouderij. Natuurlijk doe je sommige opdrachten en modules ook wel samen, management bijvoorbeeld is op beide sectoren van toepassing.”

Kor geeft aan dat je de studielast van AD Ondernemerschap niet te licht moet opvatten. “Naast een dag naar school, ben je zo nog een dag kwijt aan thuisstudie. Dat gaven ze bij de start van de opleiding ook wel aan: het lukt niet in één dag op school.” De akkerbouwer vindt dit echter geen probleem. “Je kiest er zelf voor en ik vind het tot nu toe nog prima te combineren. Ik heb veel aan deze opleiding, ook als ik geen akkerbouwer wordt.”

goed. “Je leert veel in deze opleiding. Praktijkgericht; kennis opdoen over ondernemen en een ondernemersplan maken voor je bedrijf, maar ook theorie. Management en organisatie. Een onderzoekopdracht over de keten van veevoer tot het product Milk & Fruit. Heel interessant, vooral omdat je erachter komt waar in de keten het geld terecht komt.”

Er wordt veel in groepen gewerkt, je moet dan ook goed samen kunnen werken, stelt Auke. “Maar de sfeer is altijd goed, er wordt hard gewerkt, maar er worden ook veel grapjes gemaakt onderling.” Samenwerken is bovendien leerzaam, ontdekte de melkveehouder. “Ik heb met twee akkerbouwers een project gedaan over een akkerbouwbedrijf. Dat zit heel anders in elkaar dan een melkveebedrijf, dus daar steek je heel wat van op.”

Toekomst

In februari 2010 is Auke klaar met de opleiding Ondernemerschap. Hij hoopt het geleerde dan in praktijk te brengen. “We proberen ons melkveebedrijf helemaal klaar maken voor de toekomst, zodat we kunnen groeien als het melkquotum eraf gaat. Met deze opleiding heb ik straks de juiste kennis in huis om een goede ondernemer te worden.”

FOTO: HARRY TIELMAN

→ WAGENINGEN UNIVERSITEIT

Beste bacheloropleidingen van Nederland

Techniek toepassen in

Studenten beoordelen bacheloropleidingen van Wageningen Universiteit als de beste van Nederland. **Nadine Rijk**, **Dennis Snoek** en **Sophie Eaglen** zijn het helemaal eens met hun medestudenten. Agrotechnologie, Plantenwetenschappen en Dierwetenschappen zijn gewoon goede opleidingen, vinden zij.

Door Leonore
Noorduyn

Student Agrowetenschappen Dennis Snoek: "Dierwetenschappen, Agrotechnologie en Plantenwetenschappen zijn toch een beetje de boerenopleidingen van Wageningen."

Nadine Rijk geniet nog een beetje na. Gisteravond heeft ze met haar medetweedejaars studenten Plantenwetenschappen Sinterklaas gevierd. De groep is niet groot, 21 studenten. Ze volgen veel vakken met elkaar en kennen elkaar door en door. "We weten dus veel van elkaar en dan kan je elkaar flink plagen", legt ze uit. Gelukkig viel het bij haar wel mee, voegt ze er nog snel aan toe. Maar misschien wordt ze nog 'gepakt' bij de Sinterklaasviering met studenten van de hele studie Plantenwetenschappen. Die is over een week, met het bestuur van de vereniging als Sinterklaas met zwarte pietten. Daar hoort een boek bij met vele roddels erin over allerlei studenten. "Als je pech hebt, moet je bij Sinterklaas komen", huivert ze nu al.

Hoogste cijfer

Het is natuurlijk allemaal voor de ontspanning, maar toont wel aan hoe betrokken de studenten zijn bij elkaar. Waar het

uiteindelijk om draait, is de studie. Dat het daar ook goed mee zit, laat de nieuwste Keuzegids Hoger Onderwijs zien. Deze gids geeft uitgebreide informatie over alle hbo- en universitaire opleidingen, inclusief een beoordeling door studenten van hun opleiding. In de gids van 2009, die begin december uitkomt, scoort Agrotechnologie het hoogste cijfer van alle universitaire bacheloropleidingen in Nederland. Plantenwetenschappen staat op de tweede plaats. En dit is niet het eerste jaar dat Wageningse opleidingen zo goed scoren.

Wat is het geheim van die hoge scores? Zowel Nadine als Dennis Snoek, student Agrotechnologie, noemen de kleinschaligheid van hun studie. Beide opleidingen kennen een beperkt aantal studenten per jaar, tussen de 15 en 20. Daardoor hebben de studenten onderling, maar ook met docenten, veel contact. Nadine: "Iedereen kent elkaar, ook de docenten kennen je. Als je een keer ziek bent geweest, vraagt de docent de volgende dag of je weer helemaal beter bent."

Dennis Snoek, vijfdejaars student Agrotechnologie, heeft dezelfde ervaring. Bij zijn opleiding zitten studenten en docenten in één gebouw. "Je loopt zo even langs bij een docent om 'hoi' te zeggen. Die saamhorigheid vind ik het leukste. We hebben een heel hechte band met elkaar en met de docenten."

Wageningen scoort een hoog cijfer voor faciliteiten en gebouwen. Studenten beoordelen ook de keuzevrijheid bij de opleidingen hoog. Het eerste jaar zijn veel vakken verplicht, zoals chemie en wiskunde. "Dat moet ook wel", vindt Nadine, "want als eerstejaars weet je nog niet zoveel." Wat haar heel erg goed beviel was de ministage aan het eind van het eerste jaar, waarin iedere student twee dagen meeloopt in het bedrijfsleven. Nadine: "Dan zie je waar je al die vakken voor volgt."

Vanaf het tweede en derde jaar kunnen studenten kiezen voor een richting waarin zij verder willen. Zo heeft

FOTO: S. VOERMAN VAN BREE

levende processen

Nadine gekozen voor de kant die zich richt op veredeling en moleculen. De andere richtingen gaan meer over teelt en bedrijfssystemen. De keuzevrijheid loopt door tot in de masters, waar Dennis nu in zit. Naast zijn grote afstudeervak doet hij nog een kleinere in een andere richting, om zich breder te oriënteren. Dat kan allemaal.

Zelfde mentaliteit

Dennis is ook te spreken over de sfeer in Wageningen. “De opleidingen Dierwetenschappen, Agrotechnologie en Plantenwetenschappen zijn toch een beetje de boerenopleidingen van Wageningen. Ik volg vakken bij Dierwetenschappen en dan merk ik dat het vaak goed klikt, we hebben dezelfde mentaliteit. Als er gewerkt moet worden, dan werken we. 's Avonds in de kroeg pakken we er dan wel een biertje bij.” De opleiding Dierwetenschappen is wat groter, eerder zestig studenten per jaar. Toch is ook hier de band met de docenten goed, merkt Sophie Eaglen. “Je kan ieder moment bij docenten binnenlopen.” En net als de studenten van Agrotechnologie en Plantenwetenschappen vindt zij het ideaal dat ze veelal zelf kan bepalen welke vakken zij volgt. Zij is vanuit de has ingestroomd in de master van Dierwetenschappen en richt zich specifiek op fokkerij en genetica, een van de zes specialisaties binnen deze master. Ze is vooral blij met het hogere niveau ten opzichte van wat ze gewend was bij de has. “Er zijn wel colleges, maar je moet zelf de hoofdstukken doorspitten.

“Als je iets niet snapt, zoek je het zelf uit. Ik denk dat je daar veel meer van leert”, aldus Sophie Eaglen van Dierwetenschappen.

Nadine Rijk voelt zich prima op de kleinschalige opleiding Plantenwetenschappen. “Je kent elkaar door en door.”

Voor je scriptie heb je wel regelmatig een afspraak met de begeleider, maar die legt ook niet alles uit. Als je iets tegenkomt wat je niet snapt, zoek je het eerst zelf uit. Ik denk dat je daar ook veel meer van leert.” De aansluiting tussen hbo en universiteit was ook goed geregeld. Alle instromers vanuit het hbo volgden een apart vak om ze voor te bereiden op het wetenschappelijk niveau. “Om kritisch te leren denken, hoe je literatuur leest en onderzoek doet.”

In juli hoopt Sophie klaar te zijn. Dan wordt het of een promotieonderzoek of het bedrijfsleven. Ook Nadine weet al wat ze gaat doen na haar studie: werken bij een veredelingsbedrijf. Dennis weet het nog niet precies, liefst een combinatie van technologie en koeien. “Daarom is het zo belangrijk dat onze opleiding blijft bestaan. Je kan in Delft wel werktuigbouwkunde studeren, maar dat is echt iets anders omdat je voor toepassingen in de landbouw werkt met levende processen.” ←

Wageningen is the place to be

Wageningen Universiteit is nog steeds the place to be voor een agrarische opleiding op academisch niveau. Met de opleidingen Dierwetenschappen, Plantenwetenschappen en Agrotechnologie heeft de universiteit de landbouw hoog in het vaandel staan.

Met een vwo-diploma op zak kun je in Wageningen terecht op één van de negentien bacheloroopleidingen op het gebied van landbouw, voeding, gezondheid, natuur en milieu, maar ook economie en maatschappij.

Mensen met een hbo bachelordiploma biedt Wageningen tweejarige masteropleidingen op het gebied van dierhouderij (Animal Sciences), plantaardige productie (Plant Sciences) en landbouwtechniek (Agricultural and Bioresource Engineering).

Info en open dagen

Kijk voor meer informatie op www.plantenwetenschappen.nl, www.dierwetenschappen.nl of www.agrotechnologie.nl. Of bezoek de bachelorvoorlichtingsdag op 4 april of de voorlichtingsdag voor de masteropleidingen op 17 april. ←

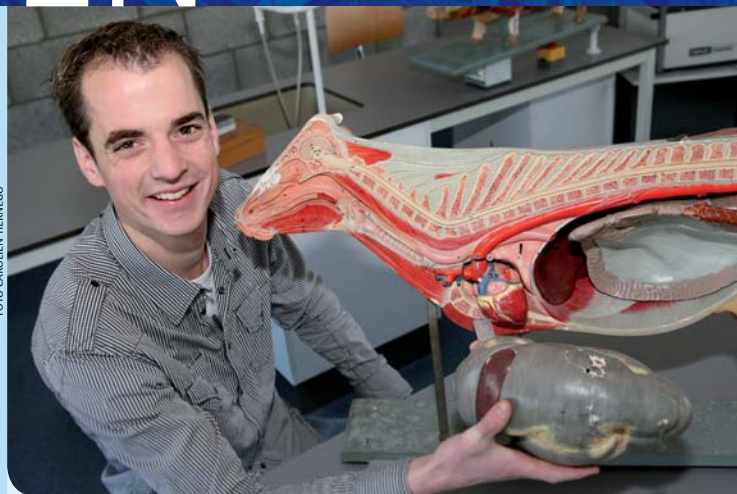

AGRARISCHE OPLEIDINGEN

Dit katern is mogelijk gemaakt door bijdragen van de agrarische opleidingen.

→ CAH DRONTEN

Frans Giesen (21) uit het Gelderse Angeren is vierdejaars student aan de opleiding Dier en Veehouderij aan CAH Dronten. De keus voor die opleiding was snel gemaakt, zegt hij zelf. “We hebben thuis melkvee. Ik weet nog niet of ik het bedrijf over ga nemen, maar dit is een hele brede opleiding, waarmee je allerlei kanten op kunt.”

Dier en Veehouderij-student Frans Giesen vindt de anatomie van beesten reuze interessant. Zijn andere passie is rundveefokkerij.

‘Alle kanten op met brede opleiding’

Hij weet nog niet of hij later boer wordt. De oudere broer van Frans Giesen volgt namelijk ook een agrarische opleiding, alleen dan op het Van Hall Instituut in Leeuwarden. “En met zijn tweeën het bedrijf overnemen is geen optie”, weet de CAH-student. Sowiesso wil Frans eerst een jaartje of tien buiten de deur werken nadat hij – als het goed is in juli – is afgestudeerd. “Daarom heb ik voor de opleiding Dier en Veehouderij gekozen. Die is heel breed. Je kunt er boer mee

worden, maar ook ondernemer, verkoper of adviseur.”

Les over koeien

In het begin moest Frans wel wennen. Aan het op de campus – en later op kamers – wonen in Dronten, maar ook aan de opleiding. “We kregen modules over marketing en ketens. Dan denk je: wat heb ik daar nu aan? Ik wil gewoon les over koeien! Inmiddels zie ik wel in dat al die vakken een link hebben met dier- en veehouderij.” Nu is hij juist blij dat hij voor zo’n brede opleiding heeft gekozen. In dit laatste jaar kon hij kiezen waarin hij zich verder wil specialiseren. “Onderzoek, verkoper, adviseur, gezondheid, fokkerij, bedrijfsuitrusting, noem maar op. Bovendien zijn er daartussen weer allerlei combinaties mogelijk.” Frans koos voor adviseur, richting gezondheid en koeienfokkerij. Daar liggen zijn interesses. “De fokkerij heb ik vanuit huis meegekregen. Bovendien heb ik een half jaar stage gelopen bij fokkerijorganisatie CRV en dat werk trekt me enorm.” Van gezondheid wil

hij ook graag alles weten. Waarom wordt een dier ziek en wat gebeurt er precies in dat lichaam? “Laatst hebben we een kip opengesneden om te kijken waar de organen liggen. Dat soort dingen vind ik leuk en leerzaam.”

Afstuderen

Deze maand begint Frans aan zijn afstudeeropdracht bij een bedrijf dat nieuwe stallen bouwt. “Ik ga onderzoeken welk melksysteem het beste bij welke bedrijfsgrootte past. Daarbij kijk ik ook naar arbeid, het financiële plaatje, onderhoud, enzovoort.” Het afstudeerbedrijf staat in Doetinchem, niet ver van zijn woonplaats Angeren. De langste tijd in Dronten heeft Frans dus gehad. Een tijd die hij niet had willen missen. “We zitten met zijn zevenen in een studentenhuus midden in Dronten. We kennen elkaar goed, eten en stappen samen en helpen elkaar met de opleiding. Omdat iedereen aan de CAH studeert, heb je veel dezelfde raakvlakken en interesses. Ook worden buiten de school veel excursies en activiteiten georganiseerd en hebben we een erg leuke studentenvereniging.” Over CAH Dronten is Frans goed te spreken. “Het is een kleine school. Dat is echt een voordeel. Je kent praktisch alle leraren en leerlingen en iedereen maakt een praatje met elkaar. Dat maakt de school en Dronten zo leuk.”

Kijken en meelopen

Nieuwsgierig geworden naar CAH Dronten en haar opleidingen? Kom dan eens naar een van de voorlichtingsdagen op:

Vrijdag 6 februari 12.30 – 16.30 uur

Zaterdag 7 maart 10.00 – 15.00 uur

Vrijdag 5 juni 13.30 – 16.30 uur

Een andere leuke manier om de school en haar studies te leren kennen is een meeloopdag, waarop je lessen van jouw keuze volgt. Je moet je wel even opgeven. De meeloopdagen worden weer gehouden in februari. Kijk voor de precieze data en meer info over CAH Dronten en haar opleidingen op www.cahdronten.nl.